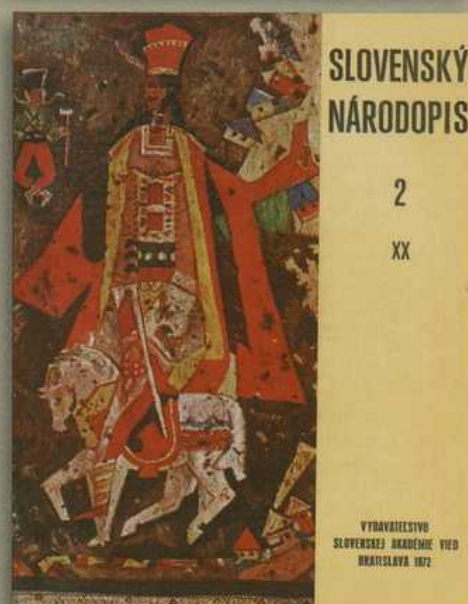
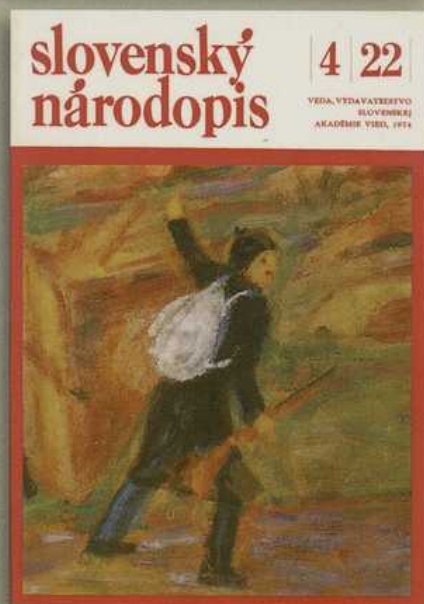
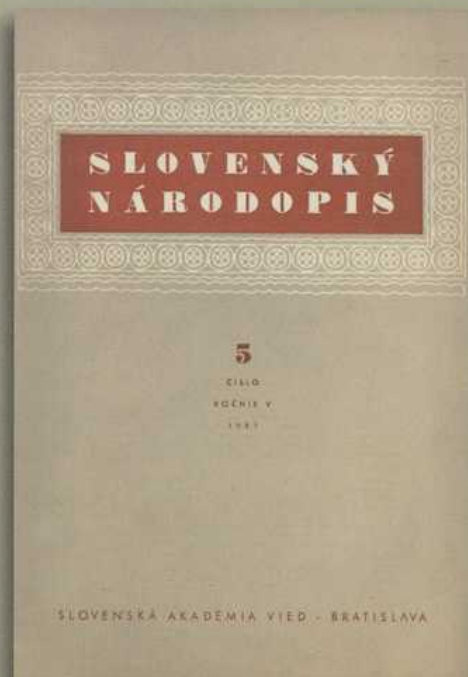
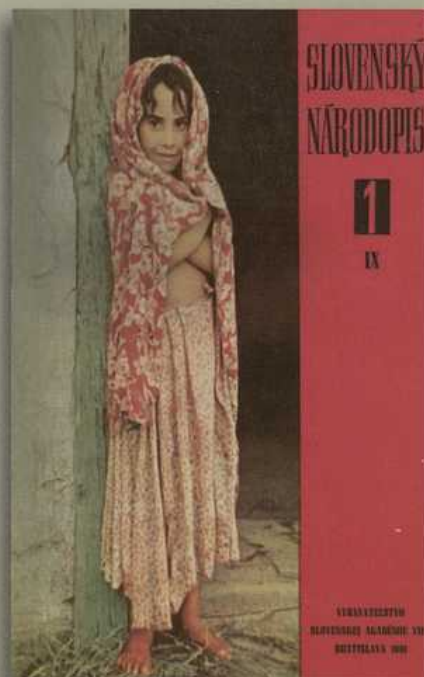

NÁRODOPIS ETHNOLOGY

SLOVENSKÝ

14
60 • 2012

ISSN 1335-1303
EV 3355/09
MIČ 49 616
Cena 2,50 €

Z OBSAHU

UHEREK, Zdeněk: Slovenský národopis a etnicita: obsahové a tematické zaměření časopisu

POSPÍŠILOVÁ, Jana: Folkloristika v Slovenském národopise v letech 2003 – 2012

MARCELLI, Miroslav: Čítanie odzadu: čo nemuselo vyjsť, ale vyšlo

GAŠPARÍKOVÁ Viera, VANOVIČOVÁ Zora, HLŮŠKOVÁ Hana: Ako sa pečie časopis? (spomienky troch bývalých redaktoriek SN)

SLOVENSKÝ NÁRODOPIS (SLOVAK ETHNOLOGY) vychádza päťkrát ročne v Ústave etnológie Slovenskej akadémie vied v Bratislave. Prvé štyri čísla každého ročníka sú v slovenskom jazyku, piate číslo je v anglickom jazyku.

Slovenský národopis prezentuje výsledky výskumu v oblasti etnológie, kultúrnej/sociálnej antropológie a príbuzných disciplín. Príspevky uverejnené v časopise sú teritoriálne orientované na územie Slovenska a región Strednej Európy, zamerané sú na analýzu sociálnych javov založenú na dátach získaných prostredníctvom terénneho výskumu. Redakcia časopisu preferuje príspevky analytického, teoretického alebo syntetizujúceho charakteru, ktoré prispievajú k aktuálnym diskusiám v sociálnych vedách. Tematicky je časopis zameraný najmä (nie však výhradne) na etnický, kultúrny a historický vývin v Strednej Európe, na sociálne a kultúrne aspekty ekonomickej a politickej transformácie, na modernizačné procesy v urbánnom i rurálnom prostredí, na etnickú a menšinovú problematiku, na problémy kultúrneho dedičstva v európskom kontexte, ako aj na dejiny spoločenskovedných disciplín. Okrem problémovo orientovaných vedeckých štúdií časopis uverejňuje tiež materiállové štúdie, recenzie a anotácie kníh, rozhovory, diskusné príspevky a správy o dianí v sociálnych vedách.

Časopis poskytuje priestor na diskusie o kľúčových problémoch v sociálnych vedách, ako aj na kritické komentáre k publikovaným príspevkom. Uverejnené štúdie prešli obojstranne anonymným oponentským konaním, oponenti sa vyberajú z medzinárodného okruhu odborníkov.

HLAVNÁ REDAKTORKA

Gabriela Kiliánová

JAZYKOVÉ KOREKTÚRY

Zora Vanovičová (slovenčina)

Ruth Zorvan (angličtina)

REDAKCIA

Tatiana Podolinská

Vladimír Potančok

PREKLADY

John Minahane

GRAFICKÁ ÚPRAVA A PRÍPRAVA DO TLAČE

Eva Kovačevičová-Fudala

EDIČNÁ RADA

Regina Bendix (Univerzita Georga Augusta v Göttingene, Nemecko), Marta Botíková (Univerzita Komenského v Bratislave, Slovensko), Michał Buchowski (Univerzita Adama Mickiewicza v Poznani, Poľsko), Dušan Deák (Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Slovensko), Ľubica Droppová (Bratislava, Slovensko), Ingrid Slavec Gradišnik (Slovenská akadémia vied a umení, Ľubľana, Slovinsko), Juraj Hamar (Slovenský ľudový umelecký kolektív, Bratislava, Slovensko), Hana Hlôšková (Univerzita Komenského v Bratislave, Slovensko), Miloš Hubina (College of Religious Studies, Mahidol University, Bangkok), Ullrich Kockel (Univerzita Heriot-Watta v Edinburghu a Ulsterská univerzita, Veľká Británia), Eva Krekovičová (Slovenská akadémia vied v Bratislave, Slovensko), Jan Krist (Národní ústav lidové kultury, Strážnice, Česko), Vladimír Penčev (Bulharská akadémia vied, Sofia, Bulharsko), Dragana Radojičić (Srbská akadémia vied a umení, Belehrad, Srbsko), Klaus Roth (Univerzita Ludwiga Maximiliana v Mníchove, Nemecko), Peter Salner (Slovenská akadémia vied v Bratislave, Slovensko), Davide Torsello (Univerzita v Bergame, Taliansko), Zdeněk Uherek (Akademie věd České republiky, Praha, Česko), Jelena S. Uzeneva (Ruská akadémia vied, Moskva, Rusko), Miroslav Válka (Masarykova univerzita v Brne, Česko), Helena Wulff (Štokholmská univerzita, Švédsko)

OBÁLKA

1. a 4. strana: Obálky časopisu Slovenský národopis z rokov 1957, 1961, 1972, 1974, 1980, 1989, 1994, 2005

V prezentovaných číslach Slovenského národopisu sú online sprístupnené iba publikácie pracovníkov Ústavu etnológie SAV.

Práce, na ktoré ÚEt SAV nemá licenčné zmluvy, sú vynechané.

Slovenský národopis je evidovaný v nasledujúcich databázach

www.ebsco.com

www.cejsh.icm.edu.pl

www.cceol.de

www.mla.org

www.ulrichsweb.com

www.willingspress.com

Impaktovaná databáza European Science Foundation (ESF)
European Reference Index for the Humanities (ERIH): www.esf.org

OBSAH

EDITORIAL

KILIÁNOVÁ, Gabriela: Editorial.....391

ŠTÚDIE

UHEREK, Zdeněk: Slovenský národopis a etnicita: obsahové a tematické zaměření časopisu.....395

POSPÍŠILOVÁ, Jana: Folkloristika v Slovenském národopise v letech 2003 – 2012.....404

MARCELLI, Miroslav: Čítanie odzadu: čo nemuselo vyjsť, ale vyšlo.....415

MATERIÁLY

VÁLKA, Miroslav: Božena Němcová a její role při formování české a slovenské národopisné vědy. K 150. výročí úmrtí spisovatelky....425

BOTÍK, Ján: K storočníci Maroša Madačova (6. 6. 1912 – 4. 11. 1980).....428

VYHRADENÉ PRE

GAŠPARÍKOVÁ Viera, VANOVIČOVÁ Zora, HLŔŠKOVÁ Hana: Ako sa pečie časopis? (spomienky troch bývalých redaktoriek Slovenského národopisu).....433

ROZHĽADY-SPRÁVY-GLOSÝ

Za Miladou Kubovou (Mojmír BENŽA).....440

Jubileum PhDr. Zory Rusnákovej, CSc. (Rastislava STOLIČNÁ).....441

K jubileu PhDr. Sone Burlasovej, DrSc. (Eva KREKOVIČOVÁ).....443

K významnému jubileu PhDr. Štefana Mruškoviča, CSc. (Peter SLAVKOVSKÝ).....444

Štefan Mruškovič jubiloval na pôde SNM v Martine (Katarína OČKOVÁ).....445

Folkcool: ľudové divadlo. Svetová premiéra

živého časopisu. Na margo jedného predstavenia (Katarína POPELKOVÁ).....446

Ústav etnológie SAV na Noci výskumníkov 2012 (Juraj ZAJONC).....449

Deti a detská kultúra na workshope v Brne (Margita JÁGEROVÁ).....451

Mladá antropologie – správa z konferencie Antropowebu (Táňa GRAUZELOVÁ).....453

Druhý medzinárodný kongres poľskej histórie: „Poľsko v strednej Európe“ (Rastislava STOLIČNÁ).....454

Konferencia Sprache, Gesellschaft und Nation: Institutionalisierung und Alltagpraxis (Juraj PODOBA).....455

Etnofilm Čadca 2012 (23. – 26. október) (Magdaléna KUSÁ, Linda ŠIMEKOVÁ).....457

Diplomové práce obhájené na Katedre etnológie a kultúrnej antropológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave v školskom roku 2011/2012 (Marta BOTÍKOVÁ).....460

Diplomové práce obhájené na Katedre etnológie a etnomuzikológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v školskom roku 2011/2012 (Jana MLÁDEK RAJNIAKOVÁ).....462

Záverečné práce z etnológie na Pedagogickej fakulte Univerzity J. Selyeho v Komárne (József LISZKA).....465

Celoštátne kolo ŠVOK v roku 2012 (Anna DANIŠKOVÁ, Lenka KOIŠOVÁ).....470

RECENZIE-ANOTÁCIE

Gabriela Kiliánová, Christian Jahoda, Michaela Ferencová (Eds.): Ritual, Conflict and Consensus. Case studies from Asia and Europe (Danijela JEROTIJEVIĆ).....472

Petr Janeček (Ed.), <i>Folklor atomového věku. Kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti.</i> (Zuzana PAN-CZOVÁ).....	477
Zuzana Šidlíková: <i>Móda na Slovensku v mezivojnovom období (1918 – 1939)</i> (Jana MLÁDEK RAJNIAKOVÁ).....	479

Salcia Landmannová: <i>Rebe, že se nestyděj! + Salcia Landmannová: Jsou mešuge, Kohn!</i> (Peter SALNER).....	481
Mária Tvarožková: <i>Písané pamäťou. Pokus o emancipáciu slovenských žien z polovice 20. storočia</i> (Lucia DITMAROVÁ).....	482
CELOROČNÝ OBSAH SN 60/2012.....	484

CONTENTS

EDITORIAL

KILIÁNOVÁ, Gabriela: Editorial.....	391
-------------------------------------	-----

ARTICLES

UHEREK, Zdeněk: <i>Slovak Ethnology and Ethnicity: Thematic Orientation and Content of the Journal</i>	395
POSPÍŠILOVÁ, Jana: <i>Folkloristics in Slovak Ethnology in the Years 2003 – 2012</i>	404
MARCELLI, Miroslav: <i>Reading with Hindsight: What Need Not Have Been Published, But Was</i>	415

RESEARCH REPORTS

VÁLKA, Miroslav: <i>Božena Němcová and Her Role in the Formation of Czech and Slovak Ethnography. On the 150th Anniversary of the Writer's Death</i>	425
BOTÍK, Ján: <i>On the Centenary of Maroš Madačov (6. 6. 1912 – 4. 11. 1980)</i>	428

RESERVED FOR

GAŠPARÍKOVÁ Viera, VANOVIČOVÁ Zora, HLŮŠKOVÁ Hana: <i>How Do You Get a Journal Ready? (recollections of three former editors of Slovak Ethnology)</i>	433
---	-----

NEWS

In Memoriam Milada Kubová (Mojmír BEN-ŽA).....	440
Jubilee of PhDr. Zora Rusnáková, CSc. (Rastislava STOLIČNÁ).....	441
On the Jubilee of PhDr. Soňa Burlasová, DrSc. (Eva KREKOVIČOVÁ).....	443
On an Important Jubilee of PhDr. Štefan Mruškovič, CSc. (Peter SLAVKOVSKÝ).....	444
Štefan Mruškovič Celebrated His Jubilee at the SNM in Martin (Katarína OČKOVÁ).....	445
Folkcool: Folk Theatre. World Premiere of a Live Journal. Notes on a Performance (Katarína POPELKOVÁ).....	446
SAS Institute of Ethnology on Researchers' Night 2012 (Juraj ZAJONC).....	449
Children and Children's Culture at a Workshop in Brno (Margita JÁGEROVÁ).....	451

Young Anthropology – Report from the Antropoweb Conference (Táňa GRAUZELOVÁ).....	453
Second International Congress on Polish History (Rastislava STOLIČNÁ).....	454
Conference: Sprache, Gesellschaft und Nation: Institutionalisierung und Alltagpraxis (Juraj PODOBA).....	455
Ethnofilm Čadca 2012 (23-26 October) (Magdaléna KUSÁ, Linda ŠIMEKOVÁ).....	457
Diploma Theses Defended at the Department of Ethnology and Cultural Anthropology, Comenius University, Bratislava, in the Academic Year 2011/2012 (Marta BOTÍKOVÁ).....	460
Diploma Theses Defended at the Department of Ethnology and Ethnomusicology, The University of Constantine the Philosopher in Nitra in the Academic Year 2011/2012 (Jana MLÁDEK RAJNIAKOVÁ).....	462
Final Theses in Ethnology at the Pedagogical Faculty of J. Selye University in Komárno (József LISZKA).....	465
State-Wide Round of ŠVOK in 2012 (Anna DANIŠKOVÁ, Lenka KOIŠOVÁ).....	470

BOOK REVIEWS / REVIEW ESSAYS

Gabriela Kiliánová, Christian Jahoda, Michaela Ferencová (Eds.): <i>Ritual, Conflict and Consensus. Case studies from Asia and Europe</i> (Danijela JEROTIJEVIĆ).....	472
Petr Janeček (Ed.): <i>Folklor atomového věku. Kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti.</i> (Zuzana PAN-CZOVÁ).....	477
Zuzana Šidlíková: <i>Móda na Slovensku v mezivojnovom období (1918 – 1939)</i> (Jana MLÁDEK RAJNIAKOVÁ).....	479
Salcia Landmannová: <i>Rebe, že se nestyděj! + Salcia Landmannová: Jsou mešuge, Kohn!</i> (Peter SALNER).....	481
Mária Tvarožková: <i>Písané pamäťou. Pokus o emancipáciu slovenských žien z polovice 20. storočia</i> (Lucia DITMAROVÁ).....	482
CONTENTS OF THE 60 th VOLUME.....	484

EDITORIAL

Časopis *Slovenský národopis* dospel v tomto roku k svojmu 60. ročníku. Je to dôvod na oslavu pre bádateľky a bádateľov z odborov etnológia, kultúrna a sociálna antropológia i z príbuzných disciplín. Všetkým časopis poskytuje možnosť zverejňovať výsledky výskumov v podobe vedeckých štúdií alebo materiálov, dodávať eseje a príspevky do diskusie, oboznamovať s vedeckým dianím na Slovensku i v zahraničí a s novými publikáciami. Rovnako je to dôvod na oslavu pre Ústav etnológie Slovenskej akadémie vied, ktorý časopis vydáva.

Nie je cieľom tohto editorialsu podrobne rozoberať šesťdesiatročné dejiny *Slovenského národopisu* (ďalej SN). Čitateľ sa s nimi môže oboznámiť napríklad v obsiahlej štúdii Petra Slavkovského, ktorá onedlho vyjde.¹ Preto len stručne uvediem niekoľko najzákladnejších údajov „o narodení“ časopisu.

Nové periodikum sa ohlásilo k životu v roku 1953. V tom čase znel jeho plný názov *Slovenský národopis. Časopis Slovenskej akadémie vied*. Časopis sa stal nasledovníkom *Národopisného zborníka*, ktorý pôvodne vydávala Matica slovenská v rokoch 1939–1947 (8 zväzkov). Od roku 1950 prevzal vydávanie zborníka novovzniknutý Národopisný ústav Slovenskej akadémie vied a umení,² predchodca dnešného Ústavu etnológie SAV. V čase intenzívneho budovania pracoviska v odbore národopis po roku 1945 – mám na mysli hore uvedený Národopisný ústav SAVU – vydávanie vedeckého časopisu patrilo k očakávanej činnosti výskumnej inštitúcie. Ak píšem o vedeckom časopise, zdôrazňujem tým nutnosť nie zborníka – ročenky, ale periodika, ktoré vychádza niekoľko razy do roka a obsahuje všetky obvyklé rubriky. V 3. ročníku SN z roku 1955 môžeme čítať už ustálené rubriky pod nasledujúcimi názvami: Články (od roku 1960 Štúdie), Diskusie, Národopisná muzeológia, Materiálne – Archívy, Zprávy, Recenzie a referáty.³

Pravda, zámery sa nepodarilo naplniť ihneď. V roku 1953 *Slovenský národopis*, hoci už má podtitul Časopis SAV, vyšiel ešte ako ročenka. Ako sa dozvedáme z tiráže, rukopis bol redakčne pripravený 7. mája 1953 a vydaný do konca roka zaiste vďaka inten-

1 Slavkovský, P. (v tlači): Slovenský národopis / Slovak Ethnology. Journal in the Context of Time (1953 – 2012). In: *Ethnologica Slovaca et Slavica*. Štúdiá v anglickom jazyku poskytnú informácie o periodiku domácim i zahraničným čitateľom.

2 Ústav vznikol v roku 1946. Podrobnejšie o okolnostiach založenia pracoviska a jeho ďalšieho fungovania do polovice päťdesiatych rokov 20. storočia pozri napr. Kiliánová, G., Popelková, K. (2010: 414 a n.).

3 Názvy citujem podľa súdobých pravidiel pravopisu slovenského jazyka.

zívnemu úsiliu hlavného redaktora Jána Mjartana, tajomníka redakcie Jána Podoláka a členov redakčnej rady Rudolfa Bednárika, Michala Markuša,⁴ Andreja Melicherčíka.⁵ O týchto organizačných skutočnostiach – okrem spomínaných dátumov v tiráži – však nenachádzame žiadne podrobnejšie údaje v prvom ročníku SN. Základné informácie a isté zhodnotenie nového časopisu môžeme nájsť až v článku J. Podoláka po dvoch rokoch jeho vydávania. K SN sa vyjadril v kontexte celkového hodnotenia vedeckej práce v národopise v rokoch 1945 – 1955 (Podolák, 1955). Autor konštatuje, že Národopisný ústav SAV považoval za dôležitú úlohu po svojej reorganizácii v roku 1953 začať vydávať ústavný časopis (Podolák, 1955: 441). O akej reorganizácii tu J. Podolák píše? Autor má na mysli existenčné peripetie mladého pracoviska, ktoré bolo v priebehu dvoch rokov najprv zrušené, potom obnovené ako kabinet a nakoniec ustanovené opäť ako samostatný vedecký ústav.⁶ Vzhľadom na tieto skutočnosti môžeme pochopiť veľké úsilie pracoviska etablovať sa ako rovnocenný vedecký odbor v novej štruktúre Slovenskej akadémie vied od roku 1953. A k novému odboru patrí aj nový vedecký časopis. Avšak prečo v prvých dvoch rokoch ústav vydával časopis ako ročenku s rozsahom cca 300 tlačených strán? Jeden dôvod nám poskytuje J. Podolák, keď píše: „Kým v prvých dvoch ročníkoch redakcia zápasila s nedostatkom pôvodných príspevkov, v treťom ročníku sa situácia podstatne zlepšila.“ (Podolák, 1955: 441). Naozaj, od tretieho ročníka sledujeme vydávanie štyroch čísiel SN do roka, ktorých rozsah strán približne zodpovedá i dnešnému rozsahu (cca 140 strán na jedno číslo). Pravda, dôvodov na počiatočný skromnejší rozbeh časopisu mohlo byť viac, napríklad i vážne problémy s inštitucionálnym zabezpečením odboru v štruktúre SAVU a neskôr SAV. Toľko zopár poznámok k začiatkom vydávania dnešného šesťdesiatročného jubilanta.

Pri príležitosti dovŕšenia šesťdesiatich ročníkov *Slovenského národopisu* rozhodla sa redakcia uverejniť zhodnotenia obsahu a zamerania jeho čísiel. Nadviazala tým na podobný zámer, ktorý sa uskutočnil po dvadsiatich piatich i päťdesiatich ročníkoch časopisu (Frolec, 1978; Šrámková, 2003; Uherek, 2004). Vo štvrtom čísle preto čitatelia opäť nájdu štúdiu od Zdeňka Uherka, v ktorej autor voľne nadväzuje na svoj predošlý článok. Autor sa v roku 2004 venoval rôznym témam v národopisnom / etnologickom bádani na stránkach časopisu, jednotlivým empirickým i teoretickým prácam, porovnávaniu SN s inými vedeckými periodikami v stredoeurópskom regióne za päťdesiatročné obdobie. Tohtoročná Uherkova štúdia mapuje posledných desať resp. päť rokov a sústreďuje sa najmä na etnickú problematiku. Pravdaže, fokus na etnickú tému nie je náhodný. Po prvé táto problematika patrí k centrálnym témam výskumu Zdeňka Uherka. Autor pozná dobre vedeckú produkciu o etnických otázkach doma i v zahraničí a sám do nej prispel viacerými prácami. Po druhé Uherek zistil, že téma sa relatívne často objavovala v rôznych príspevkoch v SN za posledných desať rokov. Autor bystro postrehol, ako pojem „etnicita“ prechádzal na stránkach SN zmenami chápania v súvislosti so svetovým a domácim vedeckým diskurzom. Demonštrovanie zmien vo výskume et-

4 V tiráži prvého ročníka sa nachádza meno Michala Markuša s tlačovou chybou „Michal Karkuš“. (SN 1(2), 1953). Živo si viem predstaviť ako musela táto chyba v prvom vydaní SN redakciu mrziť.

5 Kvôli úplnosti dodávam, že v tom čase hlavný redaktor J. Mjartan i tajomník redakcie J. Podolák boli zároveň aj členmi redakčnej rady.

6 V júli 1951 bol vtedajší Národopisný ústav zrušený vedením Slovenskej akadémie vied a umení. Pracovníci boli prepustení, iba menšia časť zostala pracovať v Národopisnej sekcii Historického ústavu SAVU. Vďaka výskumným výsledkom pracovníkov a úsiliu vedenia sekcie vznikol už po jeden a pol roku, teda koncom 1952 Národopisný kabinet ako samostatné pracovisko v štruktúre novovytvárajúcej sa Slovenskej akadémie vied. Počiatkom roka 1955 Predsedníctvo SAV vytvorilo z kabinetu opäť Národopisný ústav (Podolák, 1955: 431-434).

nických otázok na príkladoch konkrétnych prác upúta čitateľa. Zároveň poskytuje možnosť reflektovať posledné desaťročie v etnológii / kultúrnej a sociálnej antropológii ako obdobie, kedy prišlo k relatívne dynamickým zmenám v téme. Za podnetnú časť Uherkovej štúdie považujem i úvodný rozbor postavenia časopisu v svetovom vedeckom diskurze, jeho možnosti a limity.

Jana Pospíšilová nadviazala na prácu Marty Šrámkovej (2003) a pustila sa do úlohy zhodnotiť príspevky z folkloristiky v SN za posledných desať rokov. Najprv hľadala, aké zastúpenie mali folkloristické príspevky v časopise v rokoch 2003 – 2012. Potom precízne popísala najčastejšie tematické okruhy bádania. Zamýšľala sa aj nad zmenami metodologických prístupov vo folkloristike. Špeciálnu pozornosť venovala článkom zameraným na sociálnu / kultúrnu komunikáciu a folklórne žánre, ktoré tvorili dôležitú i početnú časť prác. Ako skúsená bádatelka v odbore folkloristika porovnávala príspevky zo SN v kontexte folkloristického bádania v (strednej) Európe.

Poslednú štúdiu v poradí (ale nie vo význame) napísal Miroslav Marcelli. Rozhodol sa sústrediť na recenzie, na málo sledovaný, hodnotený i posudzovaný žánr na stránkach vedeckých časopisov a vo vedeckej produkcii. Tento neobvyklý uhol pohľadu a otázky, ktoré si autor kládol, priniesli zaujímavé, možno i prekvapujúce zistenia nielen k dejinám časopisu ale aj k dejinám celého odboru, k hraniciam, v akých sa mohol a chcel nachádzať. M. Marcelli sa zaoberá „nevynútenými“ recenziami v období od roku 1953 po koniec osemdesiatych rokov 20. storočia, teda do zásadných politických zmien. Čo sa pod názvom „nevynútené“ recenzie skrýva, čitateľom nechcem v editoriali prezradiť. Dozvedia sa to presne na konci úvodu štúdie a môžu autorove zaujímavé zistenia o recenziách sledovať v toku štyroch desaťročí vydávania časopisu.

Som veľmi rada, že tri bývalé výkonné redaktorky SN Viera Gašparíková, Zora Vanovičová a Hana Hlôšková (z viacerých oslovených) prijali výzvu redakcie, aby prispeli do rubriky Vyhradené pre... a vyjadrili sa na tému „Ako sa pečie časopis“. Redakcia sa nazdávala, že mnohé informácie zo zákulisia i dennej práce v časopise nemajú veľkú šancu zachovať sa pre čitateľov i pre dejiny vedy. Preto sme pripravili okruh otázok a poslali ich ako pomôcku autorkám. Podrobnejšie sa o tom píše v úvode k všetkým trom príspevkom. Myslím, že osobný tón a informácie v príspevkoch Viery Gašparíkovej, Zory Vanovičovej i Hany Hlôškovej zaujmú čitateľov a dajú im nahliadnuť do diania, čo všetko redakčná rutina obnáša, čo a ako treba urobiť, aby sa *Slovenský národopis* dobre i v správnom termíne „upiekol“.

Z ostatných rubriík upozorňujem ešte čitateľov na dva príspevky v Materiáloch. Nevenujú sa síce dejinám SN, ale rozhodne prinášajú zaujímavé údaje k dejinám odboru. Ján Botík približuje zabudnutú postavu katolíckeho kňaza, vzdelanca, amatérskeho národopisca a fotografa Maroša Madačova, ktorý z časti publikoval a z časti zanechal v pozostalosti množstvo zozbieraného materiálu o tradičnej kultúre i každodennom živote v Letanovciach v prvej polovici 20. storočia. Miroslav Válka sa vrátil k činnosti českej spisovateľky Boženy Němcovej pri príležitosti 150. výročia jej úmrtia. Zaoberá sa prácami a aktivitami spisovateľky, ktoré prispeli k spoznávaní ústnej slovenskosti v Čechách a na Slovensku.

Časopis prináša v tomto čísle pomerne vysoký počet správ, ktoré glosujú vedecké dianie na domácej i zahraničnej scéne. Tak isto publikuje recenzie aktuálnych prác vydaných v slovenčine i iných jazykoch.

V editoriali sa spravidla nepíše o tom, čo bolo ešte v pláne urobiť, ale sa nepodarilo. No o jednom nenaplnenom pláne redakcie si pokladám za povinnosť informovať. K šesťdesiatemu výročiu existencie SN redakcia plánovala dodať spolu so štvrtým číslom

2012 všetkým čitateľom špeciálny darček. Mala to byť dlho očakávaná Bibliografia 50 ročníkov SN s úvodnou štúdiou o dejinách časopisu. O príprave i realizácii bibliografie píše Hana Hlôšková vo svojom príspevku. Záverečné práce a vydanie bibliografie bolo časovo i finančne presne naplánované, no v polovici roka 2012 sa ich možná realizácia stala otáznou. Redakcia SN až v tom čase dostala definitívny rozpočet na publikačnú činnosť časopisu na aktuálny rok. Výška finančného príspevku na SN pokrývala menej ako základnú réžiu na vydanie piatich čísiel časopisu. Preto financie pôvodne určené na publikovanie bibliografie sa museli použiť ako záchrana na to, aby šesťdesiaty ročník SN v roku 2012 vôbec kompletne vyšiel! Hospodárska kríza a jej dôsledky nehľadajú ani na oslávencov, ani na ich darčeky. Redakcia je ale napriek súčasnej ekonomickej situácii pevne rozhodnutá nájsť v roku 2013 interné alebo externé zdroje na ukončenie a zverejnenie bibliografie či už v printovej a / alebo v elektronickej podobe.

Dúfam, že štvrté číslo SN zaujme poznatkami o profile časopisu v uplynulom desaťročnom i dlhšom období. Keďže časopis je zrkadlom svojho odboru a príbuzných disciplín, publikované štúdie majú potenciál podnietiť odborovú diskusiu v kontexte vedeckého poznania v súčasnom období.

GABRIELA KILIÁNOVÁ,
Ústav etnológie SAV v Bratislave

LITERATÚRA

- Frolec, V. (1978). Čtvrtstoletí časopisu Slovenský národopis. In: *Slovenský národopis* 26(1), 3-38.
- Kiliánová, G., Popelková, K. (2010). Zavádzanie marxistickej etnografie v národopise na Slovensku: Zmena vedeckého myslenia? In: *Slovenský národopis* 58(4), Errata, 410-424c.
- Podolák (1955). Desať rokov slovenského národopisu (1945 – 1955). In: *Slovenský národopis* 3(4), 421-441.
- Šrámková, M. (2003). Slovesná folkloristika v padesáti ročníkoch Slovenského národopisu. In: *Slovenský národopis* 51(2), 215-228.
- Uhrek, Z. (2004). Slovenský národopis v minulých padesáti rokoch v kontextu evropských oborových periodik. In: *Slovenský národopis* 52(1), 53-64.

Vydáva Ústav etnológie
Slovenskej akadémie vied
Adresa redakcie:
Klemensova 19
813 64 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: slovensky.narodopis@savba.sk

Rozširuje, objednávky a predplatné
(aj do zahraničia) prijíma:
Slovak Academic Press, Ltd.
P.O. Box 57, Nám. Slobody 6
810 05 Bratislava
Slovakia
e-mail: sap@sapress.sk

Tlač: ETERNA Press, s.r.o.

Elektronická verzia prístupná na:
<http://www.sapress.sk>
<http://www.uet.sav.sk/slovenskynarodopis.htm>
Registračné číslo: 7091

SLOVAK ETHNOLOGY
Journal of the Institute of Ethnology of
the Slovak Academy of Sciences
Vol. 60, 2012, Number 4
Address of the Editorial Office:
Ústav etnológie SAV, Klemensova 19,
813 64 Bratislava, Slovakia, e-mail:
slovensky.narodopis@savba.sk

Distributed by:
Slovak Academic Press, Ltd., P.O. Box 57,
Nám. slobody 6,
810 05 Bratislava, Slovakia, e-mail:
sap@sapress.sk and SLOVART G.T.G.
Ltd., Krupinská 4,
P.O. Box 152, 852 99 Bratislava, Slovakia

Slovenský národopis je evidovaný
v medzinárodných bibliografických
databázach: MLA, CEEOL, Ulrich's,
Willings, CEJSH a ERIH (impaktovaná
databáza ESF)

© Ústav etnológie SAV, 2012

Ethical statement

Authors are required to accept these ethical standards:

- Originality of text and research (the authors should publish only original texts, the work and/or words of others must be appropriately cited or quoted).
- Objectivity of research.
- Ethical approach towards research subjects (it includes also anonymity or informed consent for publication of personal data).
- Permission obtained for use of copy-righted materials
- Exclusion of redundant texts (SN does not accept multiply publications, i. e. manuscripts that were published or submitted elsewhere).

Etické vyhlásenie

Od autorov sa vyžaduje dodržiavanie týchto etických noriem:

- Pôvodnosť textov a výskumu (autori môžu publikovať len pôvodné texty, práca a/alebo vyjadrenia iných osôb je potrebné patrične uvádzať a citovať).
- Objektivita výskumu.
- Etický prístup voči výskumným subjektom (to zahŕňa aj anonymitu alebo informovaný súhlas pri publikovaní osobných údajov).
- Získanie povolenia pre používanie materiálov, na ktoré sa vzťahujú autorské práva.
- Vylúčenie už publikovaných textov (SN neprijíma rukopisy, ktoré boli publikované alebo zaslané na publikáciu v inom médiu).

SLOVENSKÝ NÁRODOPIS SLOVAK ETHNOLOGY

Slovenský národopis
37 • 1989 **4**

**SLOVENSKÝ
NÁRODOPIS**

Z OBSAHU:
A. DIVIČANOVÁ: Etimologické zmeny na slovenských jazykových
otomoch v Maďarsku II.
R. STOJČIČNA: Ľudská kultúra Slovenska ako súčasť európskej
kultúrnej identity: základné koncepty význač
C. TALJANOVÁ: Trhy a jarmoky: sociálno-ekonomická vývoja
i ichlohu vidieckej spoločnosti
D. LUTHER: Projektia človeka vo folklorných hrách
E. LAČTIN: Chvilka mačky
M. PARUKOVÁ: Ethik des Ethnischen

4 42 1994

**SLOVENSKÝ
NÁRODOPIS**

Q 3 3 NYC
✈️ 📖 📖 ☠️ ⚡️ 🤝

Z OBSAHU:
P. SLAVKOVSKÝ: Živnostné stratégie ľudí spleť s poľnohospodárskou
prvovýrobu na Slovensku v 20. a 21. storočí
J. LANGER: Sleduj typ ako historická kategória
Z. PANGOVÁ: Komparatívna teória na stredných jarmokoch
M. HUBSCHMANNOVÁ: Viera v mlieko u slovenských Rómov

2 53 2005